

۱۰

وقتی قورباغه‌ها ابو عطا می خوانند!

۱۱

حضور قطعی نصیریان در فیلم مهرجویی

۱۲

مصدق را مقصر می دانم

«زمینه و پیامدهای نگارش نامه تاریخی کاشانی به مصدق»
در گفت و شنود با دکتر محمدحسن سالمی، نوه آیت ا... کاشانی

فرهنگ

چهارشنبه ۲۳ مرداد ۱۳۹۸ :: شماره ۵۴۵۶

پشت صحنه

سینما

عیدی «قصر شیرین»

در شب غدیر

قصر شیرین فیلمی به کارگردانی و تهیه‌کنندگی رضا میرکریمی و به نویسندگی محسن قرایی و محمد داوودی است که در سی و هفتمین دوره جشنواره فیلم فجر اکران شد و با نامزدی در هشت رشته، برنده دو سیمرغ بلورین بهترین فیلمنامه و بهترین موسیقی متن شد. اما درخشش اصلی فیلم در بیست و دومین جشنواره فیلم شانگهای رقم خورد که فیلم با حضور در بخش مسابقه اصلی، برنده سه جام طلایی بهترین فیلم، بهترین کارگردانی و بهترین بازیگر مرد از این جشنواره شد.

حالا که این فیلم در حال اکران بوده و باقبال خوبی هم مواجه است، قرار شده دوشنبه ۲۸ مرداد در سینماهای «پهن سبز» به صورت نیم بها عرضه شود. آن طور که پایگاه خبری حوزه هنری اعلام کرده، علاقه‌مندان می‌توانند شب عید غدیر در ۱۱۱ سالن موسسه «پهن سبز» در سراسر ایران بلیت نیم بها فیلم «قصر شیرین» را تماشا کنند.

قصر شیرین، داستان مردی است که پس از مرگ همسر اولش باید از دو فرزند خردسالش نگهداری کند. همسر شدن آنها با هم ماجراهایی را

رقم می‌زند...

این فیلم علاوه بر تحسین مخاطبان در جشنواره فیلم فجر به عنوان فیلم محبوب منتقدان در مجله فیلم انتخاب شده است.

حامد بهداد، ژیل شاهی، یونا تدین، نیوشا علیپور و... بازیگران این فیلم هستند. پخش فیلم قصر شیرین را موسسه پهن سبز به عهده دارد.

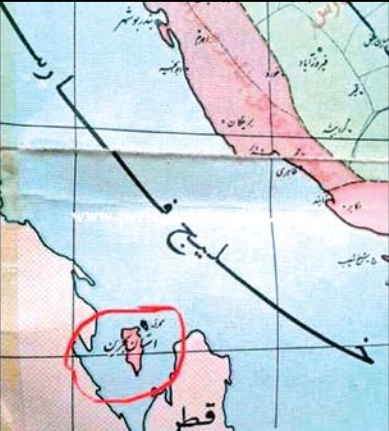
صحنه

لیلی و مجنون خوانی

با شهید همت

نمایشنامه «لیلی مجنون، مجنون لیلی» اثر دکتر نصر... قادری به کارگردانی محمد هاشم زاده در تماشاخانه سرو انجمن تئاتر انقلاب و دفاع مقدس در خیابان آیت... طالقانی، جنب ایستگاه متروی طالقانی و نرسیده به تقاطع خیابان مفتح پذیرای عموم علاقه‌مندان خواهد بود و ورود برای عموم رایگان و آزاد است.

نقشه ایران قبل از جدایی بحرین

نظر مورخان راجع به مستندات چیست؟

فیلم را در قالب اکران‌های خصوصی به مورخان مختلفی نشان داده‌ایم. دکتر موسی حقانی، یعقوب توکلی، سلیمی نمین و خسرو معتضد از کسانی بوده‌اند که موفق به دیدن این مستند شده‌اند. بازخوردهایی که داشته‌ایم حول چند محور بوده. اولین محور به این بازمی‌گردد که همه استادان متفق‌القول بودند که تاکنون به این موضوع پرداخته نشده و این موضوع کاملاً مغفول است. از این جهت جدایی بحرین از ایران با یک غفلت رسانه‌ای مواجه شده است. نکته بعدی این بود که مسائلی که در مستند به آنها اشاره شده، همگی منطبق بر واقعیت و موضوعاتی است که در تاریخ اتفاق افتاده و اسناد آن هم موجود است. یعنی از نظر استاد تاریخی، موضوع خلاف تاریخ در مستند وجود ندارد. نکته مهمی که در مورد مستند وجود دارد این است که روایت بخشی از مستند، خلاف روایت غالبی است که از پهلوی وجود دارد؛ مثلاً شما می‌بینید یک جاهایی حتی از تصاویر و فیلم‌های تلویزیون دوران پهلوی هم استفاده کرده‌ایم. روایتی که بعضاً حاوی تعاریف و تمجیدهایی هم از محمد رضا شاه است. نیت ما این بود که این مساله را به نمایش بکشیم که پهلوی برای روایت

۲۰ دقیقه ۴۸ سال قبل بود؛ ۲۳ مرداد ۱۳۵۰. محمد رضا پهلوی از حاکمیت ایران بر یکی از استراتژیک‌ترین مناطق جنوب خلیج فارس چشم‌پوشی کرد و به همین راحتی بخشی از خاک ایران از سرزمین مادری جدا شد. بحرین در جنوب غرب خلیج فارس مدت‌ها در اشغال انگلیسی‌ها بود. در نهایت با رازی‌ها و معاملات پشت‌پرده‌ای که بین ایران، انگلیس و آمریکا

برقرار بود، بحرین برای همیشه از خاک ایران جدا شد. حالا ۴۸ سال از آن روز می‌گذرد. چند مستند ساز نسل سومی راه افتاده و تاریخ را شخم زده‌اند تا جدا کردن بحرین از ایران را روایت کنند. حاصل این شخم‌زدن شده مستند «آسوده بخواب کوروش»! حرف اصلی علی‌فراهانی به عنوان کارگردان و مهدی مستوفی به عنوان تهیه‌کننده

این بود که پهلوی با این کار دست به یک خیانت تاریخی زد و ننگ جدایی بخشی از خاک ایران را بر ای همیشه به پیشانی زد. به مناسبت سالروز این اتفاق غم‌انگیز سراغ تهیه‌کننده این مستند رفتیم و با او درباره این اثر حرف زدیم؛ مستندی که هفته بعد قرار است رونمایی شود.

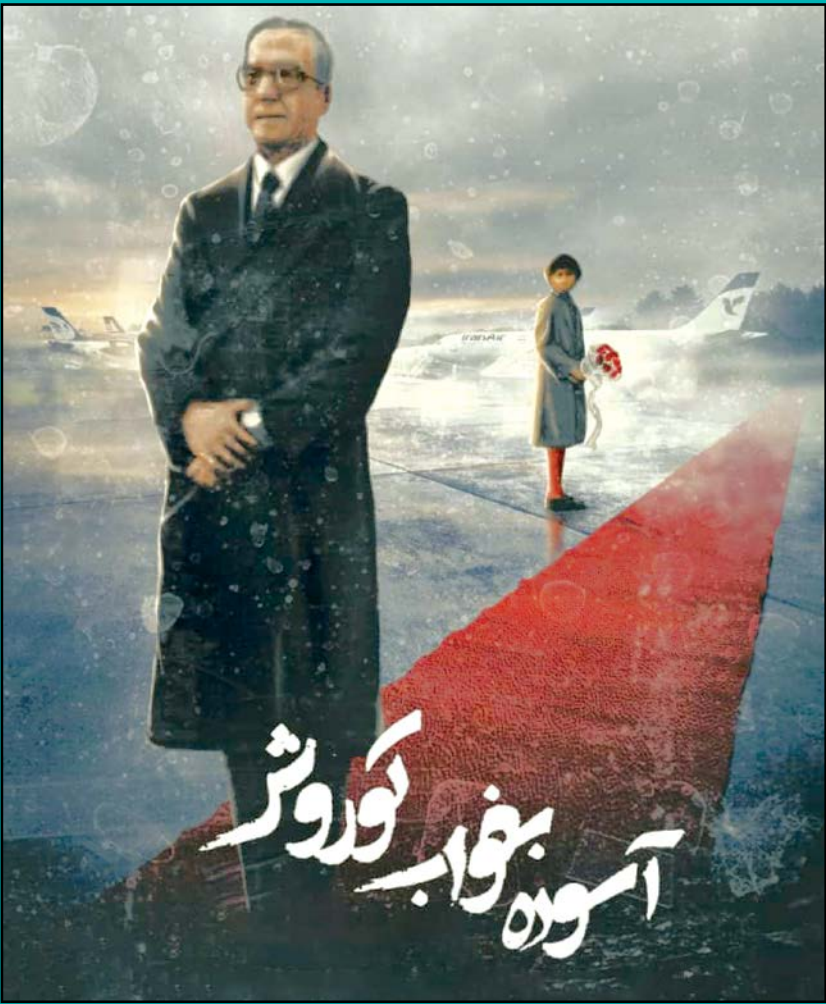
قهرمانانه از شاه، تاریخ را هم به تحریف کشانده است. البته این را هم بگویم که این روایت در ادامه مستند زیر سوال می‌رود. با این حال همین مقدار هم قدری مورد انتقاد بعضی چهره‌های انقلابی قرار گرفته که آن را صلاح نمی‌دانند. با این حال افرادی که دید رسانه‌ای بازتری داشته و به مردم نزدیک‌تر بودند از مستند تعریف کردند.

چه ملاحظاتی را رعایت کردید؟

ما درباره بحرینی حرف می‌زدیم که دچار اعتراضات مردمی بوده و حکومت آل خلیفه هم آن را سرکوب کرده و با جمهوری اسلامی هم روابط حسنه‌ای ندارد. از این جهت شیعیان بحرین هم خیلی موافق یادآوری این اتفاق تاریخی نبودند. دلیلش هم این بود که یادآوری این موضوع، مهر تاییدی می‌زند بر اتهام دستگاه آل خلیفه که شیعیان این کشور از نظر تشکیلاتی با ایران ارتباط دارند. ملاحظه دیگر هم این بود که ممکن است یک سری توهمنی برای بعضی اعراب کشورهای حاشیه خلیج فارس پیش بیاورد که ایران برای بحرین برنامه‌ای دارد و قصد دارد برای بازپس‌گیری آن اقدام کند. اینها ملاحظاتی بود که ما از روز اول با آن رویه‌رو بودیم. برای حل این قضیه همه تلاش ما این بود که شخصیت اصلی مستند شاه باشد. مخاطب مستند را مخاطب داخلی در نظر بگیریم و در مورد پهلوی حرف بزنیم و خیلی به سمت شکاف و دعوی استعماری عرب و عجم نرویم؛ در مورد مردم بحرین و شیعیان این کشور و این که تمایل دارند جزئی از ایران باشند حرفی نزنیم. هدف اصلی ما شاه بود. دوربین ما او را دنبال می‌کند از ابتدای حکومتش که شهریور ۱۳۲۰ بود تا انتها. روی همین حساب هم بعد از حدود یک ربع، وارد موضوع بحرین می‌شود. در کنار بحرین، موضوعات دیگری مانند لشکرکشی شاه به ویتنام و عمان را هم بررسی کرده‌ایم. البته تلاش داشتیم این موارد را در ارتباط با بحرین به تصویر بکشیم. با این حال شخصیت اصلی ما شاه است.

در سالروز چشم‌پوشی حکومت پهلوی از حاکمیت بر بحرین سراغ تهیه‌کننده‌ای رفتیم که درباره این موضوع، مستند ساخته است

آسوده بخواب کوروش!

نظر تصاویر بکر تاریخی خوبی هم در مستند استفاده کرده‌اید؛ درباره دسترس به این تصاویر بگویید!

یکی از نقاط قوت کار ما آرشیو است. بخشی از کار را از طریق صداوسیما و شبکه افق و آرشیو مرکزی تأمین کردیم. بخشی دیگر هم مربوط به مستندهای بکر خارجی است که در ایران پخش نشده و موضوع‌شان در مورد شاه و بحرین و جنگ جهانی بود. تصاویری در این مستندها بود که تا حالا دیده نشده بود. از اینها هم استفاده زیادی کردیم.

امروز سالروز جدایی بحرین از ایران است و مردم باید این موضوع را خوب بدانند تا یک مقداری از ترس‌هایی که سلطنت‌طلب‌ها در مورد ملی‌گرایی و دفاع از وطن دارند، از مد بیفتد. هفته قبل رضا پهلوی توییت زده و درباره حقوق ایران در دریای خزر اظهار نگرانی کرده بود. در این فضا باید بیشتر کار کنیم و بیشتر حرف بزنیم. فقط قاجار حکومت بی‌کفایت نبوده است. وظیفه رسانه‌هاست که روی این موضوع مانور بدهند.

خودتان در طول مرحله تحقیق به چه رسیدید؟

واگذاری بحرین قطعاً خیانت بود. با این حال راه‌حلی که داده‌ایم و قائل به آن هستیم این بود که بحرین قبل از جدایی این طور نبوده که کاملاً در اختیار حکومت ایران باشد. اولین قراردادی که باعث شد استعمار انگلیس به این موضوع ورود کند مربوط به زمان قاجار است. با این حال تا انتهای حکومت قاجار و رضاخان هم همیشه محل مناقشه بود ولی مثل سایر بخش‌های خاک ایران نبود. کاری که شاه می‌توانست با این موضوع بکند این بود که کاری به این موضوع نداشته باشد تا بتواند در زمان و وقت مناسب سراغ احقاق حق ارضی ایران برود؛ شبیه این مورد هم در جاهای دیگر دنیا اتفاق افتاده است مثل آرژانتین یا آلمان شرقی و غربی. این را مورخین هم تأیید کرده‌اند. در مورد آلمان شرقی و غربی عین این اتفاق افتاد ولی آلمان دو تکه نشد. پیشنهاد مستند ما به شاه این است که نباید زیر بار معامله با انگلیس و آمریکا واگذاری آن می‌رفت.

روزنامه اطلاعات مورخ ۲۴ مرداد ۱۳۵۰ که پیام تبریک محمد رضا پهلوی به مناسبت استقلال بحرین در صفحه اولش منتشر شده است

کتاب زیرزمینی

از آن روزها بود. نگارنده وقتی می‌خواست ستون پشت صحنه را بنویسد، باید می‌گشت و هر يك از اعضای گروه فرهنگی را از جایی پیدا می‌کرد تا بپرسد سوزه‌شان چیست. اصلاً يك جور بیش‌فعالی در گروه موج می‌زد که نگویم برایتان. البته بین خودمان باشد به این شیفتن و پرتحرکی نیاید داریم دیگر رسانه یعنی تکاپوی مداوم و خب حالا دوستان روزهای هم تکاپوی مداومشان، مداوم‌تر می‌شود دیگر. البته به اینجای متن که رسیدیم پیدایشان شد و نفس راحتی کشیدیم.

امروز سالگرد جدایی بحرین از ایران است. پاره‌ای از تن ایران که چه آسان جدا می‌شود و... واقعیتش را بخواید به حرف‌های و ادعاهای این روزهای سلطنت‌طلب‌ها و سمپات‌هایشان نگاه نکنید. حالا درست است که رضا پهلوی گفتیم. حمایت از حقوق و تمامیت ارضی ایران را در فضای مجازی راه می‌انداز اما بد نیست بدانید که در زمان پدر همین فرد، بخشی از خاک ایران برای همیشه از سرزمین مادری جدا و برای خودش تبدیل به یک کشور مجزا شده. اتفاقی یک حرف و حدیث و حاشیه در موردش زیاد بوده و هست. حالا هم در سالروز این واقعه محمدصادق علیزاده رفته سراغ مستند تازه‌ای که درباره این واقعه تاریخی ساخته شده است. «آسوده بخواب کوروش» نام این مستند است و تمام آنچه در جریان جدایی بحرین از ایران رخ داده را بررسی کرده است. علیزاده با تهیه‌کننده مستند هم مفصل حرف زده تا ببیند چرا این سوزه را انتخاب کرده‌اند و چه مسیری را در ساخت آن دنبال کرده‌اند. این مستند را مادیده‌ایم. هفته بعد که رونمایی شد، شما هم از تماشایش غافل نشوید. تماشای چنین اثری مصداق خوبی است که ببینیم دستگاه پهلوی که برای حمایت از منافع غرب به ویتنام و عمان لشکرکشی کرد چطور در برابر بخش مهمی از خاک ایران کوتاه آمد.

در صفحه ۱۰ گزارشی داریم که بهتر است درباره‌اش چیزی نگوییم و خودتان بخوانید. به بهانه انتشار کتابی که اصلاً رویمان نمی‌شود! اسمش را بیاوریم! رفته‌ایم سراغ شیوه‌های جدید فروش کتاب‌های زیرزمینی در ایران. در حاشیه‌اش هم بررسی کرده‌ایم چه اتفاقاتی در بازار نشر در حال رخ دادن است.

نوه دختری آیت‌ا... کاشانی هم سوزه مصاحبه این هفته محمدرضا کاظمی در صفحه نسبتاً تاریخی است. این پژوهشگر همیشه می‌رود سراغ نکات مبهم و تاریخ و سعی می‌کند در جریان مصاحبه‌هایش نکات تازه‌ای را از زبان مصاحبه‌شوندگان بشنود و برایمان بخواند. این هفته هم بخوانید و ببینید نوه آیت‌ا... کاشانی از پدر-زرگش و واقعه تاریخی پرچالش کودتای ۲۸ مرداد چه می‌گوید.